

مکتبہ انوار الہدیٰ

ادبی و سیاسی رسالہ اسبوعیہ در

۳۱ نجی سنہ

۲۸ رمضان ۱۳۲۹

پنجشنبہ

جزء عدد : ۱۱۴

مقامه توقیفیه

[مابعد عن جزؤ ۱۱۳]

چونکہ پاشا برہیز کارانہ و اکثریا سگوش یولندہ صغوق یمکارلہ اکتفا ایتکدہ بولدیغندن ، طعام سفر مسندہ حاضر بولمئور ایدی . یمکار گویا پاشا موجود ایش کی نفیس و متنوع ایدی . یمکدن قالقدق . قہوہ مزہ پاشاٹانک یانہ کوتورہ جکلرینی اخطار ایتدکلرندن بزده مشارالہک نزدیکندک . زراحت فطریہنی ، تربیہ مکتبسہ سیلہ تزیین ایش اولان بونازک ذات . ینہ اولکی طورینی آلدیغندن . ہم حضور مدن معذب کورنمکدہ ایدی . ینہ قح کلام مجبوریتی بزہ انتقال ایلدی .

— لطفاً سبب توقیفمیزی اوکرنہ بیلورمیز ؟ دیدم .
جواباً — استغفراللہ . سز موقوف دگل مسافر سکڑ . دیدیلر .
— یک اعلا ! مسافرتکز سینی اولسون آکلاہلم ؟
— ارچہ کاغدلر کورلسون ، صکرہ بالطبع آکلاشیلور .
— کاغدلرم برکوندہ کوریلہ جک قدر دگلدر . مقصدم ایسہ ، فقط نہ ایچون کتوریلدیگمی آکلامقدر .

— موجب اندیشہ برشی دگل ، اولسہ اولسہ بر دوست تکمہ سیدر .
آکلام کہ لزومسز برتدیر اولمق اوزرہ سبب توقیفمی نتیجہ تدقیقہ قدر اخفایہ لزوم کورمشلر . بناء علیہ اصرارک فاندہ سی یوقدر . بونک اوزرینہ —
باری لطف بیورلسدہ چابوق باقلسہ ، زیرا یالکڑ بورادہ کی اوراق آنجق اوچ کوندہ اوقونہ بیلور . چونکہ ایچندہ عہد شبایمدن برو یازلمش کاغدلر وارد . دیدم .

— شمعی باشلارز . دهرک بر اوشاق چاغردیلر . و پولیس مدیری افندی ایله فلان و فلان افندیلرک ایجروکی اوطیه طوبالانغری امر ایسدیلر . براز صکره مشارالیه ایله برلکده بزده اوطیه گیردک . پولیس مدیری افندی ایله محرم بک نامنده قمرال صقاللی ^{لمنجه} قرقاق بر ذات و نظارتک مکتوبچی قلی ممیزی اولدیغنی صکره اوکر ندیگم فؤاد بک اسمنده گنج . فقط مجبوریّت رسمیه نامنه صقال صالیورمش بر کاتب افندی حاضر ایدی . کاغذلری حاوی اولان باغلردن برینی آجیدیلر . بو صارغیده کی کاغذلرک قسم اعظمی مزینات طبعیه متعلق برکدیرمش اولدیغم (برقسبقتوس) لردن عبارت ایدی . آنلری بالذات ناظر پاشا معاينه مبادرت ایلدی . بالطبع هیچ بری نه بنی اورایه احضاره ، نه ده بر صورتله استفساره دگر شیلردن ایدی . کاغذلرک اکثریسی آلمان حروفیه اولدیغنی و پاشا ایسه آلمانجه یلدیگی حالده ینه بونلرک صرف صنعت طباعته مخصوص حسن تمثیل و ظرافت ترتیب نمونه لری اولدیغنی درک ایلدیگندن ، یالکیز برحسن نقاشپورانه ایله تماشا سنه وقف نظر ایتمش ایدی . حتی هر برینی ، بر چهره لطیفی نوازشکارانه اوقشامق قبیلندن غایت خفیف و اورسه لیمه چک صورتده طوتار و مشارالیهک بویله بر حرمت بدایه پورانه ابراز ایلدیکنی گوردکجه حقلرنده کی حرمت مخصوصه بر قات دها آرتار ایدی . نهایت بونلری ، برر برر باقدقدن صکره ینه محفظه لری مقامنده کی (قارطون) لره صاروب قالدیردیلر . بریکی ذاتلر ایسه محررات و مکاتبی تدقیقه قویلشلر ایدی . بونلر اوقودقلری کاغذلری (مهم) و (عادی) نامیه ایکی به آیریورلردی . مهم عدايتدکلرینی اوتوردقلری قنابهک اوزرینه قویورلر . عادیلری ایسه فرلادوب اورتیه آتیورلردی . بر آرهلق گوزم قنابهک اوزرنده بریکن کاغذلره ایلشیدی . بره آتیلان عادیلری ، بریکلرک عشرینی بیله حاصل ایتیمه چک قدر قلیل گوردم . — کندی کندی نه قدر مهم کاغذلرم وارمش ده خبردار دگلمشم دیدم . — کدکجه مهملرک مقداری آتیورلردی . چونکه محرم بک ایله فؤاد بک معاملات جاریه دن ماعدا آثار محرره گورمامش سطحی نظراندن اولدقلرندن ، بر آقشام اول حسنی افندی ایله حسین دایم بگک حل و کشفنده دوچار

مشكلات اولدقلرى گيجمه قندىلى كجى . بونلر ده مثلا (آداب تلبس) و ياخود
 (بر مفترينك عاقبت حالى) كجى عنوانلرى حاوى اوله رق كجى اتمام ايدلمش كجى
 باشلانوبده براقلمش بر طاقم مقاله لر مصادف نكاه حيرتلى اولدقجه . آرانيلان مهم
 اوراق هر نه ايسه . مطلقا بونلر اولمق لازم گله جگنه قناعت كامله ايله قانع اولور ؛
 و حسنى افندى ايسه . هر نصل اولورسه اولسون ائنه كچن بر شيدن استفاده
 فكرنده بر آدم اولديغندن . ائڭ زياده بڭا يازلمش مكتوبلرڭ مال و مفهومندن
 مرادنجه معنا چيقارمق مقصديله منحصرأ ايشنه ير ايه بيله جك اولان كاغدلرى
 آبرور و بناء عليه مهم اوراق گومه سنى يوكسلديور ايديلر :

پاشا آثار نفيسه طباعى يتوردكدن صكره برگون اول واغونده بوليس
 مديرينه توديع ايتمش اولديغ جزؤ داعمى تدقيقه باشلادى . جزؤ داعمده ضيانك
 (فالقن اشتاين) دن گوندرمش اولدينى ايكي فوطوغرافيسى ايله . ژان ژاق روصونك
 اوائلده كى ارمى قيافته صيغنه رق اسويچيره يه فرار ايتديگى وقت يابديرىنى
 تصويرڭ قوپيه سى و شناسينك رسميله برده باش باشه طياغش ايكي قادين فوطوغرافيسى
 وار ايدى . ضيانك فوطوغرافيلرندن برى (فالقن اشتاين) دارالنداويسنه داخل
 اولانلرڭ كيدىگى (بره) يى تركجه سى (بارانه) يى حاوى اولديغندن . مدير افندى
 ايچون مدار ملاحظات اولمش ايدى . حتى تصويرلرى پاشايه ارانه ايدركن بالخاصه
 بورسمى آبروب جالب نظر بر يولده تقديم ايلدى . پاشا بويله بر شينك حكيمسز -
 لگنى بنم قدر و حتى بندن ده ااعلا بيلدكلرى ايچون بالطبع سكوت ايتك
 ايتديلر ايسه ده . مدير افندى بو سكوته غالبا معامله اغماض معناسى و يردكلرندن
 و حال بوكه ذات ماده اويله اغماض ايله گچشديرلميه جك مرتبه لرده مهم بولنديغندن .
 نهايت بر چوق تلغم و بر خيلى تفع ايله پاشايه « شورسماك باشنده كى شى غريب
 دگلى ؟ » قوليله آنك شاين استيضاح اولدينى فكرنده بولندقلرينى افهام ايلديلر .
 اق سويلركن بن پاشانك سيماسنى تدقيقه وقف نظر ايتمش ايدم :

بر صاحب تمكينك وقار ملاحظه كارانه سنى حقمقه حمل ايدوبده كندو درايتنك
 قوتنه مغرورأ اخطاراتى سؤ استعمال ايدن بر هرزه و كيل تصور ايدلسون ! بالطبع

انسان نه قدر صاحب تمکین ، نه قدر حول ، نه قدر تربیه لی اولسه ، ینه بویله بر
معامله یه حدت ایتماکه مقتدر اوله من . بن ایسه حسنی افندی بی کورده لی هنوز
یگر می درت ساعت اولماش + پاشا ایسه بش سنه دن برو بو ذاتک بطانۀ احوالنه
قدر هر حالتی تدقیق ایلش ایدی . بوسبیله نه دیمک ایستدیگنی پک اعلا بیلوردی .
بن اوراده اولماش اولسه هم احتمال که - خلط ایورساک ؟ - دیردی . و ینه
محمملدرکه افدینک بر اخطاری اوزرینه کندوسنک سؤاله مبادرتی ، کندوسی
ایچون بر نوع اعتراف عجز ایله برابر ، حسنی افدینک اصابت فکر و درایتی
تصدیق برینه کچه جک . قارشوسنده اوتوران آدم ایسه بودقیقه لری آکلا یه میه جق
قدر شاشقین دگل . سکوت ایسه . اطرافنده بولانلرک هر بری ، عجب پاشانک
مقصودی توفیق بگی صحابتمیدرکه مدیر افندی طرفدن اخطار اولنورده
ینه سس چقارمیور + دیه جک ، بر آن غیر منقسمدن عبارت اولان شو اخطار
اوزرینه ، هر درلو دنیاتدن مصون بر وجدانه صاحب اولدیفنه ناصیه سنده کی
صفوت دلالت ایدن او ذاتک چهره سی او قدر تغیر ایتدی که عادتاً غیظ و نفرت
ممزوجی بر لون کدورت حاصل ایلدی . دوشدیگی موقعک و محادلات اخلاقیه
ورسمیه نک اهمیتی آکلادیف ایچون امدادینه شتاب ایتمکی واجه انسانیت کورددمده
دیدم که : - غالباً ضیانک (بره) لی رسمی مراق ایتمشلر + آتی ده شبقه ظن
ایندکلی ایچون بر پدرک اوغله شابقه کیدیرمکه فصل مساعده ایتدیگنی اوکر نمک
استمشلر . باری ایضاح ایده بدمده مراقدن قورتلسونلر .

فقط پاشا - براقی الهی سورسه ک . رسم تدقیقه می مأمورز ! - قولیله
صاحب اخطاره بر گوزل سیله تأذیب پاشیدیردیله .

بو صرمده ایدی که اوتورمقدمه اولدیفمز اوطه دن ایجرویه صرتلرنده بر جوال
اولدیفنی حالده اوج حال کیره دک چواللری بره براقدی . و متعاقباً حسین دایم
بک ایله بر گجه قول کورمش اولدیفمز مرکز قومیسری حسین افندی عرض وجود
ایلدی . بو حاللر سرکه جی غارنده کی تیمور یولی حاللرندن و معقبلی ایسه
سالف الذکر حسین بک ایله حسین افندی اولسنه نظر آکلان چواللرک بزمه متعلق

اولمقلنی محتمل ایدی . فقط بز ، آقشام لازم اولان شیلری گتورمش ایدک . عجباً بونلر نه کچی شیلر ایدی ؟ بونک ایله افندی ایچرویه کیرنجه اولکیسی ناظر پاشانک ، ایکنجیمی پولیس مدیری جنابلرینک قولاغنه بر ایکی کله فصلدادیلر . ناظر پاشا علامت حدت اظهار ایدی . بریکی ذات ایسه استماعانه تبسمدن زیاده اشمزازه بکزر بر ادا ایله مقابله ایدوردی . نهایت پاشا آچیقدن آچیغه : (سزک اوراق مطبوعه و مصوره یی گتورمشلر . بونلره قطعاً لزوم یوق ایدی ، فقط مادام که گمش . بز محرات ایله مشغول اولهلم ؛ آنلری ده فرانسزجه و آلمانجه و انگلیزجه بیلانلره حواله ایدرز . تدقیق ایتسونلر) بیوردیلر .

بند جواباً — شو حاللردن هیچ برشی آکلایه میورم . چونکه آقشام بزه کلان مأمورلردن ویلس انگلیز اولدینی ایچون گندی لسانی بالطبع بیلور و فضله اوله رق فرانسز و آلمان لسانلرینه ده آشنادر . بونلرک بو سنیه مخصوص آناو مصورمدن بولندیغنی و پیدرپی انتشار ایده جک نسخ مستقبه سی سنه ختامنده تجلید ایدلینگندن ، سار سنلره مخصوص امثال مجلده سندن یوزقدری کتابخانه مده موجود اولدینی آقشام اوده گورمش ایدی . او حالده یا مجلدلرینی ده گتورملی ، یا بونلری ده گتورماملی ایدیلر . استانبوله هر کون تیمور یولنک گتوروب بوسته لرک سربستجه توزیع ایتدیگی آثار مصوره اگر یالگیز بزم اوده بولندیغنی ایچون کسب اهمیت و یا جلب دقت ایدورسه آتی یلیم . حال بوکه بونلر حد ذاتنده مضرده بولنسلر بزم اوده بولمقله مضرتلری بر دأره محدوده ایچده قالور . چونکه بزم اوده بونلرک مندرجاتنه بنمله اوغلندن بشقه کیمسه واقف اوله من . فقط بونلر بکا گلیدیگی کچی بک اوغلانک قازینو و بیره خانه و لوقاطه لرینه ده گلیدیگی جهتله اورالرده کل یوم لا اقل بر قاج بیگ کشینک انظار اطلاعنه عرض اولمقده در . بالطبع مضرتلری دخی بوصورتله عمومه شاملدر . آنلری تدقیق ایتک اوزره طویلامیوبده بزمیکلری چواللره طولیدروب گتورمکده کی حکمتی بر درلو ادراک ایده میورم . بونکله برابر حکومت سنیه مادام که اوله مراد بیورمش ، بزده بو اراده یه طوعاً

و کره‌ها اتباع ایدرز . چونکه معقولانه قناعت ایمیانلره اسماع مرام ایچون المزدده بشقه بر قوت یوقدر . — دیدم .

بو سوزم اوزرینه پولیس مدیری افندی بونلرک جلبی کندی امریله اولدیغنی آکلامق ایچون : (بو یا کلاشلیق بنده گزه عاندر . بو صباح دولخانهیه کیده جک اولانلره آقشامدن باقه مدیغز اوراق وار ایسه آلوب کتورمه لرینی تنبیه ایلمش ایدم . بونلری او یولده کاغدلردن ظن ایله کتورمشلر . مع مافیه تدقیق اوراق ایله اشتغالدن گوزلرمن یوردلجقه بونفائس آناری تماشادن استفاده ایدرز .) بیوردیلر .

افندی به وریله جک نه قدر اجوبه مسکته وار ایدی . فقط اوزون اوزادی به مناقشهیه سبب اوله جق . فضله اوله رق بو یولده کی مجادله دن مخاطبه اهمیت ویردیگم آکلاشیله جق .

الته بنم توقیفمی و اوراقک تحرری و تدقیقی امرایدن . هر فصلیه جدی بر مقصده قانع اولدیغی ایچون امر ایتمش . یوقسه پولیس هیئتنی بخله استهزا و یا مملکته صراحت کیرمکده اولان مطبوعات مصوره دن بعض اسرار سیاسییه استخراج و اوله مدیغی صورتده پولیس مدیری افندیگنک تدقیق اوراقدن یوریلان گوزلرینه کفارت عما اولق اوزره رسملرمی تماشا ایتدیرمک ایچون دگل . بره کت ویرسون بو آراق ایچرویه بر خدمتگار گیره رک پاشانک قولانغه برشی فصلدادی مشارالیه (سالونه آلت) امرینی ویرمکله برابر بگاده — مخدوم بک افندی تشریف ایتمش . هم راز تنفس ایدرز ؛ همده گورشورسگیز . کندیلرینی بورایه آلسه ق طارمه طاغین اولان اوراقه باقوب بلکه متأثر اولورلر . رجا ایدرم ؛ کندوسنه باعث تأثر اوله جق یولده سوز سوبلیک ! ذاتاً بر تدقیقدن عبارت اولان بو ایشک اعظام ایدیله جک جهتی اولمدیغی ده سزه فصل استرسه گیز او یله تأمین ایدرم . حاضر برده جای ایچرز ؛ بیورک سالونه چیقالم — دیدیلر .

طیشارویه چیقجه ایلک ایشم اوغلی پاشایه تقدیم اولدی . پاشا ایسه برضبطیه ناظری گبی دگل مجبول اولدیغی مکارم اخلاقک احساسات رقیقه سیله متحسس

اولدیغنی ترجمه ایدن بر طور و سیمایا ایله ضیایه حسن قبول کو ستردیگی کبی ،
 لسانآده : — پدرگز بنم محترم بر بیوک برادر مدر . بوجهتله بورادمکی مسافرتندن
 طولانی قطعا اندیشه برورمیاک ! — تلطیف تسلیتکارانه سیله خطابده بولمیش .
 و ضیا ایسه : — التفات دولتکنزه تشکر ایدرم ؛ بنده گزجه اعتراف مطالب پدرمک
 عالمه سیله برلکده بولمیشی در . بز آندن محروم اولدقدن صکره کندوسه ناک نزد
 دولترنده مسافرتیله حبسخانهده محبوسیتی بیننده بر فرق آرمیز . معلوم دولتکنزد رکه
 انسان منسلب الحریه اولنجه آکا سرایله زندان مساویدر — قولیله مقابله ایلدی .
 بن ایسه پاشا ایله آرملرنده بوسوزلرک تعاطیسی اناسنده اوغناک سیماسنی
 تدقیقه نصب عین ایلشدم . او سیماده ایسه ضعف قلب علامتی اولان دنک تأثره
 بدل ، متانت فکر و وجدانه دلالت ایدن غیظ و نفرت و دشنام وحدت اماره لری
 مشهود ایدی . بالطبع بو حالندن قلم مستترج اولدی . زیرا آکا حدندن زیاده
 تأثرک موجب اوله جفی ضربه وخیم ایدی . بناءً علیه عصبی اولان شو حالک
 انفعالات قلبیه میدان ویرمدیگنه منون اولدم .

پاشا بزم راحت کوروشمکلکسمر ایچون او طه سینه چکلدی . فقط مخلوقات
 ضابطه ، قافله سالارلری اولان مدیر افندی ایله برلکده سرتابیای چشم و گوش
 اولدق لری حالد . برر خطوه فاصله ایله اطرافری احاطهده قصور ایتمیدلر .
 بزم ایسه اخفا ایده جک سوزمن اولمیدقندن ، علنی قونشمغه باشلادق .

ضیا — گیمه بی نصل کچوردیگز ؟

بن — حبسخانه عمومیده پیرملر و قارملرله صواش ایدرک ، برمدتده بر مجنونک
 فریاد جانخراشنی دیکلیرک .

ضیا — وای ! گیمه محبسه می ایدیگز ؟

بن — ای ! نه تعجب ایدیورساک ؟ زمین بوراده مسافرتله محبسه توقیف
 عندمده مساوی اولدیغنی پاشایه سویلیان سن دگیلرک

ضیا — خیر ! آکا تعجب ایتمیورم ؛ سزنی محبسه یاتوردیغنی حالد کندی
 مسافری اولدیغکزی پاشانک چو جق آلدایرکی بگا تأمین ایدیشنه تعجب ایدیورم ؛

بن سزی شمیدی اوکر نہ جگم . باخصوص بن اوج بحق یاشمده ایکیں سزکہ زنداندہ یاتدیغی دمی اونوده جغم .

بن — پاشا سکا یاتقدن فلان دگل . بنم شو آندہ کی موقعدن بحث ایلدی .
البتہ سکا — باباک دون گچہ حبسخانہ دہ یاندی — تبشیراتیله اعلان قدرت ایدہ جک دگلدی یا . سن آندن خبر ویر بقالم قادیلر طویمدیلریا ؟

ضیا — نصل طویمدیلر! صباخلین بش آتی پولیس دہ مقری کویدہ کی اوی تحری یہ کندیلر .

بن — فنا دگل زلزله نك بیقدینی اوجاقلریمزہ بلکہ انجیر جوغی دیمک ایچون کشملردر . باری آنلرہ یوقارو قاندہ کی مولوزلی قالدیرتسہ ایدگز زحمتلری بوشہ کتمزدی . اورادہ نہ آرادیلر ؟

ضیا — آیاستفانوسدہ نہ آرادیلرسہ آتی .

بن — باری آرادقلرینی بولہ بیلدیلمی ؟

ضیا — آمان سزہ اگلنہ جک بر وقعہ خبر ویریم : سزک البسہ دولابگزک
آناختارینی والدہ مدن آلوب آیاستفانوسہ کوتورمشدم . دولابی آجقد . زلزله دن
سکرہ اشیایی طاشتدیغز وقت کمال بکک مکتوبلرینی بر بیاض زہ صاروب البسہ
دولابگزہ قویعشسگز . دولابی آچوبدہ چاشیرلری تحرتی ایدن یہودی بر
پولیس ، ۱۱ بزدہ صاریلی بومکتوبلری کورنچہ ایکی آیلہ صاریلوب اویمش . ظاہر
البسہ دولابندہ محفوظ اولان بو اوراقک نہ قدر مهم و یا زعنجنہ نہ قدر مضر
و بناء علیہ اہلہ کچورن ایچون نہ مرتبہ لردہ باعث مدوحیت اولدیغہ مطمئن ایمش کہ
سبب سعادت کی در آغوش و تقبیل ایلش .

[مابعدی کلہ جک نسخہ دہ]

ابو الضیا

